

Treasurystatuut Gemeente Goirle 2022

1 Inleiding

Het treasurystatuut van de gemeente Goirle stelt kaders voor het opstellen en uitvoeren van de treasuryfunctie van de gemeente. De treasuryfunctie is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, posities en daaraan verbonden risico's. Met deze kaders kan de Raad haar controlerende taak uitoefenen.

Bij het opstellen van het statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kader in:

1. Gemeentewet;
2. Wet financiering decentrale overheden (Fido);
3. Wet Houdbare overheidsfinanciën
4. Besluit Begroting Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) Gemeentewet

Gemeentewet

In de financiële verordening, welke op grond van artikel 2.12 van de Gemeentewet is gevormd, worden kaders voor de bestuursinstrumentaria en de inrichtingseisen van de financiële functie beschreven. Dit treasury statuut sluit aan bij de gestelde kaders in de financiële verordening.

Wet Fido

Naast de algemene bepalingen uit de Gemeentewet dient de uitvoering van de financieringsfunctie bij gemeenten te voldoen aan de specifieke kaders en eisen die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. De onderliggende regelingen van de Wet Fido zijn:

- Regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden (Ruddo)
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden (Blido)
- Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden (Skb)

Wet Hof

Deze wet regelt de wijze waarop de Nederlandse overheid de afspraken nakomt die in Europees verband zijn gemaakt over de ontwikkeling van het EMU-tekort en de schuld van de overheid. De meeste nadruk gaat daarbij uit naar tekortreductie. Van daaruit bevat deze wet onder andere bepalingen omtrent de ontwikkeling en bewaking van EMU-saldi voor decentrale overheden.

BBV

Dit betreft de verslaggevingsregels waaraan de begroting en het jaarverslag van elke gemeente moeten voldoen, maar ook enkele zaken die specifiek relevant zijn voor Treasury zoals de voorschriften rond (interne) rente en verplichte financiële kengetallen in begrotings- en jaarstukken. De Treasurygerelateerde kengetallen zijn: solvabiliteit, netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

In dit statuut worden eerst het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente Goirle geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor de verschillende deelgebieden van treasury; risicobeheer, gemeente financiering en kasbeheer. Daarna worden de organisatorische randvoorwaarden van de treasuryfunctie weergegeven. Daarbij ligt het accent op helderheid van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Tot slot worden de uitgangspunten vastgelegd voor informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te maken en te houden.

2 Treasurystatuut gemeente Goirle

I Algemeen

Begrippen en doelstellingen treasuryfunctie

Artikel 1.

In dit statuut wordt verstaan onder:

Deposito	Niet verhandelbare uitzetting bij een financiële instelling, waarbij een bedrag voor een vastere periode tegen een vast rentepercentage wordt uitgezet.
Derivaten	Financiële instrumenten belichaamd in contracten waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal plaatsvinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentiepreizen of indices.
Externe financiering	Het aantrekken van middelen uit bronnen die buiten de organisatie liggen.
Financiering	Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.
Geldstromenbeheer	Alle activiteiten die nodig zijn om de interne en externe kosten bij het verwerken van geldstromen te minimaliseren.
Kapitaalmarkt	Financiële markt voor het aantrekken of uitzetten van gelden met een looptijd van één jaar of langer.
Kasgeldlening	Lening met een looptijd van maximaal één jaar tegen een vast rentepercentage en een aflossing ineens aan het einde van de looptijd.
Koersrisico	Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.
Kredietrisico	De risico's op waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij.
Liquide middelen	De direct opvraagbare financiële middelen van de organisatie.
Liquiditeitenbeheer	Het voorzien in de huidige en toekomstige financieringsbehoefte tegen zo laag mogelijke kosten, het aantrekken van vreemd vermogen en het zorgdragen voor voldoende financiële ruimte (tot één jaar) om te garanderen dat de verplichtingen op korte termijn nakomen kunnen worden.
Liquiditeitenplanning	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid.
Liquiditeitsrisico	Het risico dat verbonden is aan het ontstaan van tekorten op kortlopende middelen.
Mandaat	Het overdragen van taken en bevoegdheden. Degene die de taak overdraagt, blijft zelf verantwoordelijk. Mandaatverlening aan ondergeschikte ambtenaren is altijd mogelijk. Mandaatbesluiten hebben betrekking op de verdeling van interne bevoegdheden en behoeven niet openbaar gemaakt te worden.
Medium Term Note (MTN)	Een instrument voor de gemeente om financiering met een looptijd van minimaal twee en maximaal dertig jaar aan te trekken. Een MTN is een verhandelbare schuldbekentenis aan toonder met gestandaardiseerde voorwaarden.
Obligatie	Verhandelbare schuldtitels als onderdeel van een obligatielening.
Onderhandse geldlening	Schuldpapier op (middel)lange termijn dat niet genoteerd staat aan een beurs maar dat volledig op maat wordt afgesproken tussen geldgever en geldnemer.
Rating	Een belangrijk handvat bij de bepaling van de kredietwaardigheid en dus het risicoprofiel van een bank.
Rentecompensatiecircuit	Het samentellen van de (valutaire) saldi van meerdere rekeningen die bij een bank worden aangehouden ten behoeve van de renteberekening.
Renterisico	Het gevaar van onvoorziene veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen.
Renterisiconorm	Een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar dat niet mag worden overschreden. De renterisiconorm houdt in dat een openbaar lichaam spreiding moet aanbrengen bij de herfinanciering van de langlopende leningen. Door het opleggen van deze spreiding wordt voorkomen dat herfinanciering van verschillende leningen in één jaar samenvallen waardoor risico gelopen wordt in het kader van renteschommelingen.
Roll over lening	Een financieringsvorm op de (middel) lange termijn waarbij de looptijd vast staat en de rente gekoppeld is aan de geldende marktrente.
Saldo-beheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
Schatkistbankieren	Het verplicht aanhouden van overtollige liquide middelen en beleggingen bij het ministerie van Financiën door gemeenten, provincies, waterschappen en door hen opgerichte regelingen. Hierbij is het niet langer mogelijk om financiële geldmiddelen en vermogen bij private partijen buiten de schatkist aan te houden. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven te allen tijde beschikbaar voor de uitoefening van hun publieke taak.

Treasury	Het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
Treasurybeheer	De uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het treasurystatuut.
Treasurybeleid	Betreft de uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten, de organisatorische en administratieve kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie ter uitvoering van de treasuryfunctie.
Uitzetting	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.

Artikel 2.

De doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente Goirle zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities en risico's;
2. Het beheersen van gemeentelijke vermogenswaarden en resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheeren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit treasurystatuut;

3 Risicobeheer

I Uitgangspunten risicobeheer

Artikel 3.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. Bij de uitvoering van alle treasuryactiviteiten dienen de regels en bepalingen van dit treasurystatuut, de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) in acht te worden genomen.
2. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend verstrekken aan de door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf informatie wordt ingewonnen over de financiële positie en kredietwaardigheid van de betreffende partij; de verstrekking vindt uitsluitend plaats op voorwaarde dat:
 - a. Financiering op normale condities via de reguliere markt zonder gemeentegarantie niet mogelijk is;
 - b. Betaling van rente en aflossing redelijkerwijs is verzekerd;
 - c. Zoveel mogelijk zekerheden worden gesteld;
 - d. De lening dient tot een doel dat ondersteuning door de gemeente rechtvaardigt;
 - e. Op het voor de gemeente Goirle geldende marktpercentage een opslag voor administratiekosten wordt berekend.
3. De gemeente is niet voornemens leningen uit hoofde van de "publieke taak" te verstrekken. De raad kan in bijzondere situaties hiervan afwijken.
4. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van dit statuut;
5. Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

II Renterisicobeheer

Artikel 4.

Gemeente Goirle voert het risicobeheer als volgt uit:

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden op grond van de Wet Fido;
2. Bij het afsluiten van leningen of renteaftspraken wordt conform Wet Fido gezorgd dat de renterisiconorm in de toekomst niet wordt overschreden;
3. Op grond van artikel 4 en 6 van de Wet Fido kan alleen ontheffing van de grenzen voor het kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden verleend door de toezichthouder van Gedeputeerde Staten;

4. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
5. De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening of uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
6. Binnen de kaders gesteld onder lid 4 en 5, streeft de gemeente naar spreiding in de rent typische looptijden van leningen en uitzettingen;

III Koersrisicobeheer

Artikel 5.

1. De gemeente Goirle beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury, door daarbij uitsluitend de producten te hanteren die conform Wet Fido zijn toegestaan.
2. Tevens beperkt de gemeente de koersrisico's door conform artikel 7 de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning;
3. Bij de te kiezen beleggingsvorm dient minimaal de hoofdsom te zijn gegarandeerd. Beleggingen in aandelen, opties en vreemde valuta zijn derhalve niet toegestaan, met uitzondering van de aankoop van aandelen in het kader van de publieke taak. Wel toegestaan zijn bijvoorbeeld deposito's, Medium Term Notes en onderhandse geldleningen.

IV Kredietrisicobeheer

Artikel 6.

1. (Tijdelijk) Overtollige financieringsmiddelen houden we aan in 's Rijks schatkist; conform de regelgeving.
2. Uitzettingen geschieden uitsluitend bij financiële instellingen met tenminste een triple A-rating, toegekend door tenminste 2 erkende gezaghebbende rating-bureaus; of bij organisaties die direct of indirect door de Nederlandse staat worden gegarandeerd.

V Liquiditeitsrisicobeheer

Artikel 7.

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten (aantrekken van kortlopende en / of langlopende geldleningen) te baseren op een recente liquiditeitsbegroting en -behoefte in relatie tot de bestaande lening portefeuille en meerjarig investeringsprogramma.

VI Valutarisicobeheer

Artikel 8

Overeenkomsten voor het aangaan van financieringen, uitzettingen van middelen en het verlenen van garanties zijn in uitsluitend euro's om valutarisico's uit te sluiten.

4 Gemeentefinanciering

I Financiering

Artikel 9.

Bij het aantrekken van financieringen voor een korte lopende en langlopende financiering gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringen worden enkel aangetrokken voor de uitoefening van de publieke taak;
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de intern beschikbare financieringsmiddelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren;
3. Toegestane vormen bij het aantrekken van kortlopende financieringen zijn daggeldleningen, kasgeldleningen, onderhandse leningen, kredietfaciliteiten in rekening-courant;
4. Toegestane vormen bij het aantrekken van langlopende financieringen zijn onderhandse leningen, roll-over leningen en Medium Term Notes.
5. Bij langlopende financieringen wordt gekeken naar de leningenportefeuille en gezorgd dat het renterisico op de leningenportefeuille voor de komende jaren binnen de renterisiconorm conform Wet Fido komt of blijft;
6. Vervroegde aflossing van de leningschuld van de gemeente kan plaatsvinden als de voordelen hiervan aantoonbaar hoger zijn dan de boete die moet worden voldaan bij vervroegde aflossing;
7. De gemeente vraagt rentepercentages op bij ten minste twee instellingen alvorens een lange financiering wordt aangetrokken.

II Langlopende uitzettingen

Artikel 10.

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van de treasuryfunctie voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Uitzettingen worden uitsluitend gedaan conform artikel 4, 5, 6 en 7.
2. Uitzettingen van overtollige middelen worden in eerste instantie bij 's Rijks schatkist ondergebracht.
3. In het specifieke geval van leningen aan woningcorporaties geldt een aanvullende eis vanuit de wet Fido. De gemeente is in dit geval verplicht minimaal dezelfde eisen te stellen als het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

5 Kasbeheer

I Geldstromenbeheer

Artikel 11.

Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren wordt:

1. Het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op organisatieniveau op elkaar en op de liquiditeitsplanning af te stemmen. Hierbij wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen;
2. Het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.

II Saldo- en liquiditeitenbeheer

Artikel 12.

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rentecompensatiecircuit bij een bank met de meest gunstige condities;
2. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet conform artikel 4 lid 1 niet overschreden;
3. Toegestane instrumenten bij het uitzetten van gelden voor een periode korter dan één jaar moeten voldoen aan de eisen van artikel 5;

6 Administratieve organisatie en interne controle

I Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

Artikel 13.

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasuryactiviteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd;
2. Bevoegdheden zijn via delegatie en mandaat nader schriftelijk vastgelegd;
3. Bij de uit te voeren treasuryactiviteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - a. Iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd (het vier ogen principe);
 - b. De uitvoering en de controle geschiedt door afzonderlijke functionarissen;
4. Tegenpartijen wordt opdracht gegeven de bevestigingen van iedere transactie te versturen naar de financiële administratie zonder tussenkomst van de personen die bevoegd zijn tot het sluiten van de transacties;
5. Een transactie wordt onmiddellijk geregistreerd door de functionaris die de transactie heeft afgesloten;
6. De administratie en interne controle waarborgen dat: de uitvoering rechtmatig en doelmatig is; de treasuryactiviteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd; de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd zijn.

II Verantwoordelijkheden

Artikel 14.

De taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente staan in onderstaande tabel gedefinieerd.

Functie	Verantwoordelijkheden
Gemeenteraad	Het vaststellen van de financiële verordening en de financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening, waarin de treasurydoelstellingen, het treasurybeleid, beleidskaders en limieten zijn opgenomen. Het houden van toezicht op het treasurybeleid en de uitvoering hiervan. Goedkeuren van te verstrekken van leningen en garanties die niet vallen binnen de beleidsregels. (zie artikel 10)
College van B&W	Het vaststellen van het treasurystatuut. Het uitvoeren van het treasurybeleid. (formele en politieke verantwoordelijkheid). Het rapporteren aan de Gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid.
Portefeuillehouder Financiën	Het uitvoeren van het treasurybeleid (bestuurlijke verantwoordelijkheid).
Concerncontroller	Het bewaken van de kwaliteit van de treasury processen. Het controleren van de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening van de treasuryfunctie en hierover indien nodig rapporteren aan het management en college.
Domeinmanager Bedrijfsvoering	Bewaken van de uitvoering van het beleid en rapporteren aan het college en de gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeheer.
Budgethouders	Het fiatteren van facturen en nota's, ten laste c.q. Ten gunste van hun budgetten waarvan zij in de begroting als budgethouder zijn aangewezen. Het aanleveren van tijdige, volledige en betrouwbare gegevens aan de administratie. Verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van de basisgegevens ten behoeve van de financieringsplanning.
Medewerker Financiën, belast met treasury	Uitvoering van het dagelijks kasbeheer en het in overleg met de domeinmanager uitvoeren van transacties op geld- en kapitaalmarkt en het onderhouden van de daaruit voortvloeiende contacten. Vastleggen van transacties in het kader van treasury. Opstellen jaarlijkse financieringsplanning. Het onderhouden van contacten met de banken. Informeert domeinmanagers en college direct wanneer de kasgeldlimiet en/of de risico rentenorm overschreden dreigt te worden en geeft advies om overschrijding tegen te gaan.
Medewerker financieel beleid	Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op treasurygebied.
Externe accountant	Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren omtrent de feitelijke naleving van het treasurystatuut.

III Bevoegdheden

Artikel 15.

In onderstaande tabel staan de bevoegdheden met betrekking tot treasury activiteiten weergegeven alsmede de daarbij benodigde autorisatie.

Taak	Autorisatie door	Bevoegd functionaris
Het aantrekken van daggelden en kasgeld-leningen (looptijd < 1 jaar) tot een bedrag van maximaal de in de begroting van dat jaar vastgestelde kasgeldlimiet	Medewerkers financieel beleid	Medewerker Financiën, belast treasury
Aantrekken van leningen (looptijd >= 1 jaar)	College B&W (achteraf bekrachtigen)	Medewerker Financiën, belast treasury
Benutten van vervroegde aflossingen en renteherzieningen	Domeinmanager bedrijfsvoering	Medewerker Financiën, belast treasury
Verrichten van kortlopende uitzettingen (looptijd < 1 jaar)	Medewerkers financieel beleid	Medewerker Financiën, belast treasury
Verrichten van langlopende uitzettingen (looptijd >= 1 jaar)	College B&W (achteraf bekrachtigen)	Domeinmanager bedrijfsvoering
Verstrekken van leningen en garanties (m.u.v. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Raad	College B&W
Verstreken van garanties aan Waarborgfonds Sociale Woningbouw	College B&W	Medewerker financieel beleid
Bankrekeningen openen/sluiten/wijzigen	Domeinmanager bedrijfsvoering	Medewerker Financiën, belast met treasury
Vaststellen/wijzigen bankcondities bij huidige bankrelaties.	Domeinmanager bedrijfsvoering	Medewerker Financiën, belast met treasury
Aangaan nieuwe bankrelaties	Domeinmanager bedrijfsvoering	Medewerker Financiën, belast met treasury
Verrichten betaaloopdrachten	Comptabele	Kassier
Autorisaties verstrekken voor verrichten betaaltransacties	Gemeentesecretaris	Medewerker Financiën, belast met treasury

IV Informatievoorziening

Artikel 16.

Met betrekking tot de treasuryactiviteiten dient ten minste de in de onderstaande tabel opgenomen informatie te worden verstrekt door de betreffende functionarissen:

Informatie	Informatieverstrekker	Informatieontvanger	Frequentie
Treasurystatuut	Team Financiën	Gemeenteraad	Conform financiële verordening
Treasuryparagraaf	Team Financiën	Gemeenteraad	2x per jaar, begroting en jaarrekening
Besluit tot vaste geldlening lening	Team Financiën	College van B&W	Variabel
Analyse leningen- en garantieportefeuille	Team Financiën	Managementteam en portefeuillehouder Financiën	Minimaal 1x per jaar
Liquiditeitsprognose en -planning	Team Financiën	Managementteam / portefeuillehouder Financiën	Jaarlijks
Informatie aan derden / EMU-saldo (CBS en toezichthouder) zoals genoemd in art.8 Wet Fido	Team Financiën	Derden	Jaarlijks

V Rechtspositie treasurystatuut

Artikel 17.

Het treasurystatuut is geschreven als uitwerking van artikel 18 uit de Financiële Verordening artikel 212 Gemeentewet zoals vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad op 24 september 2019. De regeling kan worden geciteerd als "Treasurystatuut 2022 Gemeente Goirle".

VI Inwerkingtreding

Artikel 18.

Dit Treasurystatuut treedt op 1 januari 2022 in werking na vaststelling door het college van burgemeester en wethouders in zijn vergadering van 14 december 2021 en vervangt het door het college van burgemeester en wethouders van Goirle vastgestelde Treasury statuut 2012.

Dit statuut treedt in werking met ingang van januari 2022.